

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem v právní věci

žalobce: **J. M.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Michalem Korčákem
sídlem Milady Horákové 101, Praha 6

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2021, č. j. 38454-4/2021-900000-316,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Celního úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 15. 6. 2021, č. j. 128761-15/2021-610000-12 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Celní úřad prvostupňovým rozhodnutím shledal žalobce vinným z přestupku dle § 42a odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 31. 12. 2021 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), neboť měl jako řidič dne 23. 3. 2021 v čase 9:05 hodin užít bez úhrady časového poplatku na nájezdu zpoplatněnou pozemní komunikaci D1, exit 66 km, ve směru jízdy na Prahu, a to motorovým vozidlem tovární značky X označeném registrační značkou X, které nebylo osvobozeno od zpoplatnění. Tímto jednáním žalobce jako řidič vozidla v systému časového zpoplatnění nesplnil povinnost danou § 21 odst. 1 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Za tento přestupek uložil celní úřad žalobci dle § 42a odst. 8 písm. e)

zákona o pozemních komunikacích pokutu ve výši 3 000 Kč. Vedle toho byla žalobci podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnost za přestupky“) dle vyhlášky č. 520/2005 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, uložena povinnost náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

2. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu projednatelnou.
3. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
4. Soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání, neboť s tím oba účastníci výslovně souhlasili.

Obsah žaloby

5. Žalobce v žalobě zopakoval, že od počátku přestupkového řízení uváděl, že nájezd k dálnici D1 užil omylem a jakmile zjistil, že komunikace je nájezdem ke zpoplatněné pozemní komunikaci, tedy jakmile spatřil samotné těleso dálnice, s vozidlem zastavil a po kraji pozemní komunikace z místa couval pryč. Dle plánu, jež vyhotovili v řízení svědci, měl užít 127 m zpoplatněné pozemní komunikace. Uvedl, že se správní orgány nezabývaly tím, zda svým jednáním naplnil materiální stránku přestupku a užily toliko obecné tvrzení o fiskálním zájmu státu s časovým poplatkem spojeným. Přitom s ohledem na svůj údajný omyl zpochybnil společenskou škodlivost svého jednání. Žalobce též namítl, že správní orgány měly vyslechnout i třetího člena policejní hlídky, a to i přes to, že již neslouží u Policie ČR. To totiž není důvodem pro nevyslechnutí svědka. Předvolaným svědkům přitom bylo navíc již v předvolání uloženo, aby předložili leteckou mapu se zakreslením přesného místa stání hlídky v době zastavení žalobcova vozidla. Tím však bylo zmařeno celé dokazování. Bylo na správním orgánu, aby svědky nechal provést zákres až v rámci jejich svědecké výpovědi tak, aby se nemohli dohodnout na skutečnostech, jež do mapy zanesou, a následně potvrdit i ve svědecké výpovědi. Tímto postupem byla porušena objektivita dokazování, jelikož svědek by měl v rámci řízení o přestupku vypovídat o tom, co viděl, slyšel, vnímal všemi smysly bez toho, aby byl ovlivněn výpovědí ať již samotného obviněného či jiného svědka. Z tohoto důvodu je správním orgánem uložena povinnost zajistit, aby dosud nevyslechnutí svědci nebyli přítomni jinému procesnímu úkonu. Uvedeným způsobem ani nemohly vzniknout žádné rozpory, které by mohl správní orgán odstranit, když svědci společně na služebně vyhotovili náskres z místa údajného spáchání přestupku. Přitom dopravní značka IZ 1a – Dálnice byla zakreslena hned na počátku nájezdu na křižovatce se silnicí č. 150, ačkoliv z fotodokumentace i z veřejně dostupných webových stránek Mapy Google plyne, že je umístěna až za výjezdem z místa ležícího mimo pozemní komunikaci (patrně staveniště s uloženým šterkem a pískem). Žalobce tedy neužil ani svědky tvrzených 127 m zpoplatněné pozemní komunikace, nýbrž úsek minimálně v polovině kratší, a s vozidlem zastavil bezprostředně za touto dopravní značkou. Žalovaný se však s tímto rozporem nikterak nevypořádal.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný odkázal na napadené a navrhl zamítnutí žaloby.

7. Ve vztahu k zavinění uvedl, že považuje za prokázané, že žalobce užil zpoplatněnou pozemní komunikaci a vzhledem k tomu, že se následně rozhodl couvat z předmětného nájezdu dálnice D1 mimo zpoplatněnou pozemní komunikaci, věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale s ohledem na ujetou vzdálenost spoléhal, že tento zájem neporuší nebo neohrozí. S ohledem na tuto skutečnost a tvrzení žalobce, jenž uvedl, že „na nájezd na dálnici D1 najel chybně“ posoudil celní úřad, resp. žalovaný formu zavinění přestupku jako nedbalost (vědomou nedbalost) nikoli úmysl (nepřímý úmysl). Tvrzení žalobce o mylném užití předmětného nájezdu dálnice D1 je dle názoru žalovaného co do rozsahu odpovědnosti za spáchaný přestupek zcela irrelevantní.
8. Žalovaný uvedl, že značka IZ 1a – Dálnice patří mezi informativní značky zónové, tedy značky označující začátek či konec oblasti, ve které platí příslušná regulace. Analogicky z judikatury správních soudů týkající se materiální stránky přestupku tedy vyplývá, že není důležité, jak dlouhou vzdálenost žalobce v rámci zóny (zpoplatněného úseku) ujel. Skutečnost, že žalobce ujel krátký úsek, jej nezprošťuje povinnosti uhradit poplatek, jinak by získal neoprávněnou finanční výhodu.
9. K námitce nepředvolání svědka (býv. nstržm.) p. N., který již nepracuje u Policie ČR, žalovaný uvedl, že vzhledem k závažnosti přestupku nebylo jeho předvolávání potřebné a účelné. Veškeré písemné úkony zasahující hlídky vyhotovil nstržm. L., kterého celní úřad vyslechl.
10. Žalovaný připustil, že by bývalo bylo vhodnější, pokud by plátek vyhotovili svědci až v průběhu výslechu. Ostatně ani v napadeném rozhodnutí to nijak nezastíral. Avšak ze samotných svědeckých výpovědí byla spolehlivě zjištěna jak poloha stanoviště hlídky, tak skutečnost, že žalobce zastavil až za značkou IZ 1a – Dálnice poté, co spatřil služební vozidlo Policie ČR. Není přitom pravdou, že by se svědci na svědecké výpovědi domlouvali, pouze společně vyhotovili nákres.
11. Není též pravdou, že by žalovaný nezohlednil rozpory mezi zákresem značky v plánu a jejím skutečným umístěním. Ujetou vzdálenost po zpoplatněné komunikaci přepočítal ze 127 m na cca 70 m, aniž by to však mělo vliv na výsledek řízení.

Podstatný obsah správního spisu

12. Ze správního spisu vyplývá, že dne 23. 3. 2021 vykonávala hlídka Policie ČR ve složení prap. E. Š. (velitel hlídky), nstržm. D. L. (člen hlídky/řidič) a stržm. M. N. (člen hlídky) dohled nad bezpečností silničního provozu na nájezdu exitu 66 km dálnice D1 ve směru na Prahu. Dle úředního záznamu z téhož dne zahlédla vozidlo žalobce, který po spatření hlídky zastavil vozidlo v jízdním pruhu nájezdu v místě před vodorovným značením DZ V 13 – šikmé rovnoběžné čáry. Následně začal couvat zpět z nájezdu dálnice. Hlídka v tu chvíli zaslechla trubení vozidla a následně vyjel osobní automobil tmavé barvy ze směru, kam žalobcovo vozidlo couvalo. Hlídka následně žalobce pronásledovala, zastavila jej a lustrací zjistila, že nemá uhrazen časový poplatek. Žalobce hlídce sdělil, že na dálnici najel omylem. Hlídka oznámila podezření ze spáchaní přestupku celnímu úřadu.
13. Součástí správního spisu je dokumentace nájezdu na 66. km D1 ve směru na Prahu z aplikace Mapy Google (Street View), na které je zřetelně vidět dopravní značka IZ 1a – Dálnice umístěná za sjezdem z místa mimo komunikaci (žalobcem výše zmiňované staveniště), za kterou následuje několik desítek metrů dlouhý úsek nájezdu k pravotočivé zatáčce, kde se nachází vodorovné značení DZ V 13 – šikmé rovnoběžné čáry a odkud je již

viditelné těleso dálnice a travnatá plocha oddělující koncový úsek nájezdu od počátečního úseku sjezdu z dálnice v témže místě.

14. Dne 7. 4. 2021 vydal celní úřad příkaz, kterým žalobce uznal vinným z uvedeného přestupku. Žalobce proti příkazu podal odpor.
15. Dne 10. 6. 2021 proběhlo ve věci ústní jednání, po kterém celní úřad vydal prvostupňové rozhodnutí. Tím žalobce uznal vinným z výše uvedeného přestupku spáchaného ve formě vědomé nedbalosti, a to „[s] odkazem na vyjádření obviněného, který během kontroly ke zjištěnému skutku pracovníkům Policie ČR sdělil, že z dálnice couval, protože nemá uhrazený časový poplatek a že na dálnici najel omylem a současně s odkazem na vyjádření advokátky do protokolu o ústním jednání, kdy na dálnici D1 najel obviněný chybně, lze dovodit stav, že si obviněný musel být vědom toho, že před užitím zpoplatněných pozemních komunikací musí být vždy uhrazen časový poplatek, tzn. věděl, že v daný moment užívá zpoplatněnou pozemní komunikaci v systému časového zpoplatnění bez úhrady časového poplatku a že tímto jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, respektive přestupek nechtěl způsobit, avšak muselo mu být známo, že jej způsobit může a bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že se tak nestane.“ Celní úřad též konstatoval, že žalobce „poškodil chráněný zájem, kterým je fiskální zájem státu na řádném uhrazení časového poplatku za užívání zpoplatněných úseků komunikací, kdy je tento fiskální zájem vázán na výstavbu, modernizaci, údržbu a provoz významných silničních tahů. Materiální stránka je tedy v projednávaném přestupku bezesporu přítomná.“
16. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, ve kterém namítal, že závěry o skutkovém stavu nemají oporu v provedeném dokazování, neboť se celní úřad spolehl toliko na úřední záznamy a neprovedl výslech zasahujících policistů. Uvedl, že má za to, že couvat započal už před značkou IZ 1a – Dálnice, a zpoplatněný úsek pozemní komunikace tedy neužil. Zopakoval, že i kdyby najel na zpoplatněný úsek pozemní komunikace, stalo se tak omylem a jakmile to zjistil, tak jízdu ukončil. Nemohla tedy být naplněna materiální stránka přestupku.
17. Žalovaný dožádal celní úřad k provedení výslechů zasahujících policistů. Celní úřad předvolal prap. Š. a nstržm. L. V předvolání uvedl, že svědek má předložit doklady, kterými doloží tvrzení uvedené v oznámení přestupku ze dne 23.3.2021, „např. zakreslení přesného místa stání vozidla hlídky Policie ČR v předmětné době a přesného místa zastavení vozidla, které řídil obviněný, odkud následně započal couvat z nájezdu, a to do náhledu mapy (tzv. „letecké mapy“) dostupné na webových stránkách www.mapy.cz, zobrazující nájezd exitu 66. km dálnice D1 ve směru jízdy na Prahu.“
18. Dne 17. 8. 2021 předvolání svědci v podstatě shodně vypověděli, že v inkriminovaný den prováděli kontrolu závěry okresů (v souvislosti s pandemií nemoci Covid-19). Chystali se vozidlo žalobce zastavit, když vjelo do zatáčky a poté co, spatřilo hlídku, zastavilo na úrovni příčných šikmých pruhů a začalo couvat. Jejich služební vozidlo bylo zaparkováno ve směru na dálnici. Žalobce dle názoru svědků užil 120-130 m (127 m) zpoplatněné komunikace. Ze stanoviště nebylo dopravní značení IZ 1a viditelné. Přestupek projednávali předvolaní svědci, pan N. (třetí člen hlídky) jej neprojednával. V den výslechu předvolaní svědci společně vypracovali plánec, který při něm předložili. Jedná se o leteckou mapu nájezdu na dálnici D1, do které je zakresleno stanoviště hlídky Policie ČR, místo zastavení vozidla žalobce za zatáčkou (na úrovni, kde se rozděluje komunikace nájezdu a komunikace sjezdu z dálnice) a umístění značky IZ 1a – Dálnice. Mezi zákresem značky a

umístěním zastavení vozidla je vyznačena vzdálenost 127 m (soud k tomu dodává, že ve skutečnosti je značka IZ 1a podle fotodokumentace ve spise umístěna dále od křižovatky se silnicí 150, a to cca o 1/3 vzdálenosti blíže k vyznačenému místu zastavení, což odpovídá délce najeté trasy po zpoplatněné komunikaci cca 70-80 m). Současně předložili fotografii rozhledových poměrů ze stanoviště, na které je patrná část zatačky nájezdu a šikmé vodorovné pruhy; značka IZ 1a – Dálnice na fotografii rozhledových poměrů viditelná není.

19. Na základě výzvy k vyjádření k doplněnému dokazování žalobce v podání ze dne 6. 9. 2021 zpochybnil proces pořízení nákresu společnými silami svědků před provedením samotného výsledku. Uvedený důkaz považuje za nepoužitelný. Nad rámec uvedeného zopakoval, že na nájezd najel chybně, neměl v úmyslu zpoplatněnou komunikaci užít a není tedy nikterak naplněna materiální stránka přestupku.
20. Následně dne 21. 9. 2021 žalovaný vydal napadené rozhodnutí. V něm popsal, z jakých důvodů považuje za prokázaný skutkový stav, přičemž zejména porovnal výpověď svědků s obrazovou dokumentací o umístění dopravního značení ve správním spise (str. 7). Uvedl též, že by sice považoval též za vhodnější, kdyby situační nákres byl vyslýchanými svědky vyhotoven až během výsledku, má však za to, že uvedeným způsobem byl nákres řádně proveden jako důkaz a žalobce na něj mohl v průběhu ústního jednání reagovat (str. 8). Ztotožnil se se závěrem celního úřadu o zavinění žalobce ve formě vědomé nedbalosti, a to s ohledem na to, že žalobce – ač si jako držitel řidičského oprávnění musel být vědom základních pravidel provozu vozidel na pozemních komunikacích – před odbočením na nájezd dálnice D1 minul dopravní značku IS 1f, resp. IS 1e – Směrová tabule před nájezdem na dálnici, informující řidiče o blížícím se nájezdu, a následně minul též dopravní značku IZ 1a – Dálnice, která značí již zpoplatněný úsek pozemní komunikace. Přesto v jízdě pokračoval a nevyužil možnosti odbočit mimo pozemní komunikaci (na stavenišťě) na nájezd D1. Zohlednil při tom též to, že žalobce zastavil vozidlo až v okamžiku, kdy ujel přibližně 70 m po zpoplatněné komunikaci a vozidlo zastavil, až když spatřil hlídku Policie ČR (str. 9/10). V souvislosti s posuzováním materiální stránky přestupku žalovaný reflektoval, že vyslýchaní policisté umístění dopravní značky IZ 1a – Dálnice vyznačili chybně, a proto ujetou vzdálenost žalobce orientačně přepočítal. I tak však dospěl k závěru, že fiskální zájem státu na řádném uhrazení časového poplatku za užívání zpoplatněných úseků komunikací byl porušen, neboť zmíněná dopravní značka je informativní zónová a je nepochybné, že žalobce zpoplatněný úsek v rámci označené zóny užil (str. 10).

Posouzení žalobních bodů

21. Soud se předně na základě žalobcových námitek uvedených v části III. žaloby zabýval otázkou, zda byl řádným způsobem a dostatečně zjištěn skutkový stav.
22. Žalobce ve svém odvolání správně poukázal na to, že zjištění ohledně skutkového stavu celní úřad opřel toliko o úřední záznamy, a dožadoval se provedení výsledků zasahujících policistů. Žalovaný uvedený nedostatek dle soudu dostatečným způsobem zhojil vyslechnutím prap. Š. a nstržm. L. Důvod nevyslechnutí třetího člena hlídky – (býv. nstržm.) p. N. – žalovaný do napadeného rozhodnutí nevětlil.
23. Podle § 50 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných

správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Podle odst. 4 téhož ustanovení pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

24. Podle § 51 odst. 1 správního řádu k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.
25. Z § 52 správního řádu vyplývá, že správní orgán není vázán důkazními návrhy účastníků, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu, který je nezbytný pro soulad úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu (§ 3 správního řádu). Jak vyplývá z § 68 odst. 3 správního řádu, neprovedení navržených důkazů je však správní orgán povinen odůvodnit (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, č. 3014/2014 Sb. NSS, bod 22).
26. Z judikatury Nejvyššího správního soudu se však podává, že správní soud může výjimečně slevit z nároků na dodržení požadavků § 68 odst. 3 správního řádu, nalezne-li ve správním spisu dostatečnou oporu pro úvahu, že je rozhodnutí správního orgánu po právní i skutkové stránce v souladu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS). Tento postup je však namíste pouze v případech, kdy správní spis dává *prima facie* jednoznačnou odpověď na otázky týkající se skutkového stavu věci. Poskytuje-li totiž správní soud ochranu veřejným subjektivním právům přezkumem správního rozhodnutí, činí tak i posouzením jeho odůvodnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53).
27. Obsahem správního spisu jsou písemnosti vedené pod č. j. 128761-20/2021-610000-12 (Úřední záznam) a 128761-25/2021-610000-12 (Vyrozumění Celního úřadu pro Středočeský kraj o doplnění spisového materiálu), ze kterých jednoznačně vyplývá, že p. N. nebyl vyslechnut z toho důvodu, že již nepracuje u Policie ČR. O obsahu správního spisu byl žalobce vyrozuměn v rámci Vyrozumění o doplnění podkladů v odvolacím řízení před vydáním rozhodnutí ze dne 3. 9. 2021, kterým mu byly přímo zaslány i výše uvedené písemnosti. Na to sice žalobce reagoval, ve svém podání však nezmínil žádné okolnosti, které by odůvodňovaly doplnění dokazování o výsledch p. N. Ani z výpovědí zbývajících členů hlídky nevyplývá, že by svědecká výpověď p. N. měla potenciál přinést jakkoliv odlišný pohled na události, které se v inkriminovaný den staly. Naopak bylo zjištěno, že p. N. se projednávání přestupku žalobce nezúčastnil. Soud sice tedy souhlasí s žalobcem v tom smyslu, že skutečnost, že p. N. již neslouží u Policie ČR, není sama o sobě důvodem pro to, aby nebyl vyslechnut, ze správního spisu však jasně plyne, že jeho výslech by byl nadbytečný, neboť stav věci byl zjištěn bez důvodných pochybností jinými provedenými důkazy (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 2 As 121/2011-90).
28. Celé dokazování bylo dle žalobce zmařeno tím, že vyslechnutí svědci před provedením výslechu společně zpracovali plánec situace (zákres do letecké fotomapy). Soud tento názor nesdílí. Je naopak ve shodě s žalovaným toho názoru, že by bylo sice vskutku vhodnější, kdyby správní orgány v zájmu co nejspolehlivějšího zjištění stavu věci nechaly vyhotovit

náčrtek každého svědka zvlášť až v rámci samotného výsledku. Za podstatné má však v tomto směru především to, že obsah náčrtku byl následně „zprocesněn“ v rámci jednotlivých výpovědí, při kterých se úřední osoba na skutečnosti z něj plynoucí dotazovala. Stejnou možnost měla ostatně též zástupkyně žalobce.

29. Soud souhlasí s žalovaným odkazovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2016, č. j. 4 As 225/2016-21, ze kterého vyplývá, že pokud svědek (policista) v rámci svědecké výpovědi odkáže na situační náčrt místa spáchání přestupku, který vyhotovil a předložil správnímu orgánu až v souvislosti se svou svědeckou výpovědí, a tento náčrt je řádně proveden jako důkaz v řízení před správním orgánem, mohou správní orgány takovýto důkaz použít dle § 51 odst. 1 správního řádu a hodnotit jej. Tak tomu fakticky bylo i v projednávaném případě.
30. V této souvislosti soud poukazuje na to, že svědectví dopravního policisty lze za běžných okolností považovat za věrohodné, neboť jeho denním úkolem je pozorovat a hodnotit situaci v silničním provozu a zpravidla nemá na výsledku správního řízení žádný osobní zájem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 As 82/2015-35, a ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114). I v projednávaném případě soud svědeckou výpověď zasahujících policistů, kteří vykonávali svoji služební povinnost, hodnotí jako věrohodnou.
31. Na tom nemění nic ani fakt, že spolu svědci evidentně před výpovědí o věci rozmlouvali, minimálně v rámci společného vyhotovování plánu. Je nutno poukázat na to, že při vyšší četnosti řešených situací příslušníky Policie ČR nemusí být zaručeno, že si budou schopni sami od sebe vybavit detaily běžné (dalo by se říci až banální) situace bez nahlédnutí do podkladových materiálů. Jelikož svědci byli v rámci předvolání k výsledku seznámeni se jménem obviněného žalobce, je možné, že si též „osvěžili“ paměť z interních záznamů, v čemž soud nespatřuje narušení autenticity jejich výpovědi. Je nutno zopakovat, že se jednalo o policisty, tedy osoby, které mají z povahy svého zaměstnání s podobnými procesními úkony zkušenosti a vědí, jak výslech probíhá, co je jeho účelem a jsou schopni oddělit své autentické vjemy od případných později získaných informací (ať již nabytých při interakcích s kolegy nebo čerpaných z jiných pramenů). Z ničeho ostatně nevyplývá povinnost dopravního policisty o věci s nikým nehovořit až do případného provedení jeho svědeckého výsledku.
32. Ačkoliv z protokolu o výsledku ani nevyplývá, že by snad svědci byli přítomni svým výsledkům navzájem, soud nad rámec nutného odůvodnění opravuje v žalobě obsažené tvrzení žalobce a uvádí, že žádný předpis z oblasti správního trestání nestanoví správním orgánům povinnost zajistit, aby svědek ještě nevyslechnutý nebyl přítomen při výsledku obžalovaného a jiných svědků, jako činí pro trestní řízení soudní § 209 odst. 1 věta první zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, ačkoliv soud připouští, že jde o běžnou a v mnoha případech i odůvodněnou praxi.
33. Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že by se žalovaný nevypořádal s nepřesností svědeckých výpovědí a zákresu spočívající v nesprávném umístění dopravní značky IZ 1a – Dálnice. Žalovaný naopak tento nedostatek výslovně zmínil a přepočtl žalobcem ujetou vzdálenost z původních 127 m na cca 70 m, a to právě na základě obrazových snímků z Map Google, které jsou obsahem správního spisu a na které odkazuje žaloba (pakliže snad žalobce mýnil odkazem v žalobě navrhnout k důkazu jiné mapy, pak jde o návrh neurčitý a nadbytečný,

neboť skutkový stav jasně vyplývá již z podkladů ve správním spise obsažených). Je to naopak žalobce, kdo nerefletoval tuto změnu.

34. Jak vyplývá z dále uvedeného, snížení ujeté vzdálenosti nelze v daném případě pokládat za relevantní.
35. Z provedeného dokazování ve správním řízení (zejm. výsledku svědků včetně předloženého nákresu a obrazové dokumentace) má tedy soud shodně s žalovaným za bezpečně prokazané, že žalobce najel na nájezd na dálnici D1 na 66. km ve směru na Prahu a poté, co minul dopravní značku IZ 1a – Dálnice, označující počátek zpoplatněného úseku pozemní komunikace, pokračoval v jízdě přibližně 70 m do chvíle, kdy za zatáčkou spatřil před tělesem dálnice vozidlo Policie ČR. Proti tomuto závěru žalobce ostatně ani nebrojí. Je přitom nesporné, že žalobce časový poplatek nutný k užití takové komunikace jeho vozidlem uhrazen neměl.
36. Za těchto okolností žalobce zpochybnil naplnění materiální stránky přestupku, neboť na zpoplatněnou pozemní komunikaci najel omylem, ujel po ní jen cca 70 m a jízdu poté ukončil.
37. Podle § 5 zákona o přestupcích je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
38. Korektivem, jenž má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku *ultima ratio*, je zásada subsidiarity správního trestání. Ta se naplňuje požadavkem, aby byly nástroje správního trestání používány pouze tehdy, pokud došlo k protiprávnímu jednání společensky škodlivému. V opačném případě by využití trestní represe v rámci správního práva bylo v rozporu s účelem a funkcí správního trestání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 As 32/2018-40, bod 30). Proto je definice přestupku v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky koncipována tak, že vedle znaků tvořících formální stránku přestupku zahrnuje i znak tvořící jeho materiální stránku, tedy právě společenskou škodlivost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 As 173/2020-32).
39. V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že lze „obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech i materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.“ Otázkou naplnění materiální stránky přestupku je třeba se zabývat právě v hraničních případech (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 As 321/2018-31, bod 19).
40. Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků,

mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 8 As 34/2012-35, ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-46, č. 2011/2010 Sb. NSS, či ze dne 26. 4. 2013, č. j. 5 As 76/2011-78).

41. V projednávaném případě žalovaný materiální stránku přestupku zhodnotil zejména na str. 10 napadeného rozhodnutí. Ačkoliv jsou jeho úvahy na hraně přezkoumatelnosti, z celkového kontextu lze dovodit, že považoval jízdu po zpoplatněné komunikaci bez úhrady časového poplatku v podstatě v jakékoliv vzdálenosti za společensky škodlivé, porušující fiskální zájem státu na výběru poplatku, který je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury. Mimo jiné též uvedl, že právní úprava neobsahuje jakékoliv přípustné vzdálenostní limity, které by poskytovaly možnou ochranu řidičům, kteří užijí jen malou část zpoplatněné pozemní komunikace. Tomuto postulátu by nebylo možno nic vytknout, pokud by jej žalovaný vztáhl k otázce naplnění formální stránky přestupku. Pokud jde však o stránku materiální, bezpochyby může nastat situace, kdy několik metrů jízdy po zpoplatněné komunikaci společenské škodlivosti skutečně nedosáhne. Odhlédne-li soud od souvisejícího aspektu bezpečnosti silničního provozu v souvislosti s nutností otáčení či couvání, společensky škodlivé by nemuselo být například jednání žalobce, pokud by zastavil, popř. odbočil na místo mimo zpoplatněnou pozemní komunikaci v podstatě ihned poté, co minul značku IZ 1a – Dálnice (jakkoliv ta byla v daném případě umístěna až za sjezdem na místo mimo pozemní komunikaci) a ujel tedy po zpoplatněném úseku jen jednotky metrů. Tak tomu v daném případě ale nebylo. Čistě teoreticky by společenské škodlivosti nemusela dosáhnout ani delší jízda po nájezdu k dálnici, pokud by žalobce sám *bez jakéhokoliv vnějšího vlivu* tuto jízdu ukončil ještě před tím, než se počal připravovat po samotné dálnici. *Dobrovolně*, tj. ze svého vlastního nevynuceného rozhodnutí,¹ by totiž odvrátil dosažení neoprávněné výhody v podobě bezplatného použití dálnice jakožto komfortnějšího a rychlejšího způsobu přepravy, než jakým je jízda po nezpoplatněných komunikacích. Ani tento případ však nenastal. *Ze zjištěného skutkového stavu totiž jasně vyplývá, že žalobce své protiprávní jednání ukončil až v okamžiku, kdy spatřil hlídku Policie ČR.* Ani v případě nedbalostní formy zavinění nelze připustit beztrestnost pachatele projednávaného přestupku, pokud své protiprávní jednání ukončil jen proto, že na něj byl přítomností policejních složek upozorněn dříve, než stačil ujet delší vzdálenost, příp. najet na samotnou dálnici. Tím by byla zcela popřena preventivní funkce správního trestání a skutečně ohrožen fiskální zájem státu na výběru časového poplatku. Jinými slovy, pokud by správní orgány akceptovaly výklad, podle kterého by nemohly sankcionovat přestupce, které přistihnou při najíždění na dálnici bez úhrady poplatku a kteří se odvolají na svou vlastní nedbalost, byla by možnost kontroly a vymáhání příslušných předpisů paralyzována, což by bezpochyby vedlo ke zvýšení počtu vozidel, které budou zpoplatněné komunikace užívat bez úhrady, a to jak z nedbalosti, tak i úmyslně. Obhajobu žalobce spočívající v tom, že si svůj omyl uvědomil tehdy, když spatřil „těleso dálnice“

¹ Subsidiárně soud odkazuje na úpravu institutu tzv. účinné lítosti, který v trestním právu upravuje zánik trestní odpovědnosti v situaci, kdy pachatel *dobrovolně* upustí od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu. Judikatura za dobrovolné upuštění od dalšího jednání nepovažuje situaci, kdy byl již trestný čin prozrazen a pachatel jednal pod tlakem již bezprostředně hrozícího trestního stíhání (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1964, sp. zn. 7 Tz 69/64) nebo pokud vyčkal s odstraněním škodlivého následku na to, zda příslušný orgán odhalí jeho trestný čin (srov. nález Ústavního soudu ze dne 13. 1. 1999, sp. zn. I. ÚS 401/98).

(nikoliv tedy hlídkový vůz Policie ČR, byť obojí patrně spatřil ve stejnou chvíli) přitom považuje soud za nevěrohodnou, neboť žalobce nikterak nezpochybňuje, že minul minimálně dvě dopravní značky, které jej měly upozornit, že vjíždí na dálnici, tj. na placený úsek pozemní komunikace (viz str. 9 napadeného rozhodnutí), není tedy důvod, proč by si uvedený omyl měl uvědomit při pohledu na dálnici samotnou, pokud by nebyl „vybuzen“ přítomností policejní hlídky na místě.

42. Soud tedy uzavírá, že ze správně zjištěného skutkového stavu jasně vyplývá, že materiální stránka přestupku naplněna skutečně byla a že fiskální zájem státu na výběru časového poplatku za užívání zpoplatněných úseků komunikací porušen byl. Ke stejnému závěru dospělo – byť za užití částečně vadné argumentace – i napadené rozhodnutí. Soud tedy neměl důvod napadené rozhodnutí rušit a zavazovat žalovaného právním názorem, který by vedl ke stejnému výsledku.
43. Pro úplnost soud dodává, že žalobcův akcent na omyl při nájezdu na dálnici chápe v kontextu žaloby a předcházejícího správního řízení (srov. zejména odvolání a vyjádření v odvolacím řízení) toliko jako námitku týkající se nedostatku společenské škodlivosti (snad jako připomínku toho, že přestupek nespáchal úmyslně, což ani správní orgány nikdy netvrdily), nikoliv jako zpochybnění existence zavinění (na rozdíl od žalovaného, viz jeho vyjádření k žalobě). Pakliže snad žalobce skutečně mínil namítat, že s ohledem na omyl přestupek vůbec nespáchal zaviněně, pak soud konstatuje, že se ztotožňuje se správními orgány potud, že přestupek spáchal z nedbalosti, neboť si s ohledem na své řidičské oprávnění a míjené dopravní značky měl být vědom toho, že se nachází na zpoplatněném úseku pozemní komunikace a že pro jeho vůz nebyl časový poplatek uhrazen. Konkrétní formu nedbalostního zavinění pak soud již nepřezkoumával, neboť by to bylo zjevně nad rámec žalobcem uplatněného žalobního bodu a soud by se tak vykročil ze své role nestranného třetího rozhodce sporu.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

44. S ohledem na to, že soud neshledal žalobní body důvodnými a ani nezjistil jinou okolnost, pro kterou by musel napadené rozhodnutí zrušit z úřední povinnosti, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
45. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost a ostatně je ani nepožadoval.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. července 2022

JUDr. Bc. Kryštof Horn, v. r.
samosoudce